

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัญหาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. วิธีการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยได้แบ่งการดำเนินการเป็น 2 แนวทางคือ

1. ศึกษาเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมแนวความคิด และข้อมูล จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม และเอกสารตลอดจนรายงานการวิจัย ระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย จากนั้นดำเนินการสร้างและหาประสิทธิภาพ เครื่องมือเก็บข้อมูลภาคสนาม เป็นการศึกษา ค้นคว้า ด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire method) และแบบสัมภาษณ์ (Interview method) ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลจากประชากรที่ได้กำหนดไว้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 74 คน ประกอบด้วย

1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน
2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณฯ จำนวน 44 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพและลักษณะปัญหาของการจัดทำงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามกระบวนการบริหารงบประมาณที่กำหนดไว้ตามกรอบแนวคิด จำนวนทั้งหมด 50 ข้อ ดังนี้

2.1 ชั้นจัดเตรียมงบประมาณ ประกอบด้วย

2.2.1 ชั้นหัวหน้าหน่วยงานจัดทำประมาณการรายรับและประมาณการรายจ่ายโดยเริ่มจากความสอดคล้องของนโยบายการคลังของรัฐบาลกับนโยบายการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัด การกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ และตั้งวงเงินงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบายการคลัง

2.2.2 ชั้นหัวหน้าหน่วยงานคลังรวบรวมรายงานการเงินและสถิติต่าง ๆ ของทุกหน่วยงานเพื่อใช้ประกอบการคำนวณขอตั้งงบประมาณเสนอต่อเจ้าหน้าที่งบประมาณ โดยแต่ละหน่วยงานมีการกำหนดเป้าหมายการให้บริการเป้าหมายหน่วยงานกำหนดกลยุทธ์และแผนงบประมาณของหน่วยงาน

2.2.3 ชั้นเจ้าหน้าที่งบประมาณทำการพิจารณา ตรวจสอบ วิเคราะห์ และแก้ไขงบประมาณในขั้นต้น แล้วเสนอต่อคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2 ชั้นอนุมัติเงินงบประมาณ ประกอบด้วย

2.2.1 ชั้นคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด พิจารณาอนุมัติให้ตั้งเงินงบประมาณเป็นงบประมาณประจำปี

2.2.2 ชั้นเจ้าหน้าที่งบประมาณรวบรวมและจัดทำเป็นร่างงบประมาณรายจ่ายเสนอต่อคณะผู้บริหารท้องถิ่น

2.2.3 ชั้นคณะผู้บริหารท้องถิ่นได้นำเสนอต่อสภาท้องถิ่น เพื่อให้สภาท้องถิ่นประชุมพิจารณาอนุมัติร่างงบประมาณ

2.3 ชั้นบริหารงบประมาณประกอบด้วยการบริหารงบประมาณตาม

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541

หมวด 2 ว่าด้วยลักษณะของงบประมาณ และหมวด 5 ว่าด้วย การควบคุมงบประมาณ โดยศึกษา ปัญหา เกี่ยวกับ

2.3.1 การเบิกจ่ายงบประมาณ

2.3.2 การดำเนินการตามแผนงบประมาณ

2.3.3 การประเมินผลการบริหารงบประมาณ

ข้อคำถามของแบบสอบถามในแต่ละขั้นตอน มีรายการคำตอบเป็นมาตรา ส่วนประมาณค่า (Kating scale) 5 ระดับความคิดเห็น ตามแบบของลิเคิร์ท มีความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 66-71)

ไม่มีปัญหาอย่างยิ่ง (1)	หมายถึง การปฏิบัตินั้นไม่มีปัญหาในทุก
ขั้นตอน	
ไม่มีปัญหา (2)	หมายถึง การปฏิบัตินั้นมีปัญหาในบางขั้นตอน
แต่เป็นส่วนน้อย	
ไม่แน่ใจ (3)	หมายถึง ไม่แน่ใจว่าการปฏิบัตินั้นมีปัญหาใน
ขั้นตอนใดหรือไม่	
มีปัญหา (4)	หมายถึง การปฏิบัตินั้นมีปัญหาในบางขั้นตอน
แต่เป็นส่วนมาก	
มีปัญหาอย่างยิ่ง (5)	หมายถึง การปฏิบัตินั้นมีปัญหาในทุกขั้นตอน

2. ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

2.3 นำฉบับสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้องเชิงโครงสร้าง (Structural validity) ความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content validity) และความถูกต้องของรูปแบบ (Formal) จากนั้นแก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้ในข้อ 3) ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และประเมินความเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์ 80 % (ประภาศรี ทะปลา. 25 : 31) กล่าวคือ ข้อที่ ผู้เชี่ยวชาญ 4 ใน 5 ลงความเห็นว่าเป็นข้อที่สามารถนำไปใช้ได้ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เป็นผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป ประกอบด้วย

- 1) ศศ.ดร. โกมล แพนพา อาจารย์นิเทศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
วุฒิการศึกษา น.บ. , ปร.บ., วท.บ., กศ.บ., Ph.D.
- 2) นายศิริชัย สิริไปต์ รองปลัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม วุฒิการศึกษา
ศศ.ม.(ยุทธศาสตร์การพัฒนา)
- 3) นายสุวิทย์ วงษาไฮ ผู้อำนวยการ โรงเรียนเมืองวาปีปทุม สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 วุฒิการศึกษา กศ.ม. (วิทยาศาสตร์ศึกษา)
- 4) นายยิ่งยศ อุดรนิมน์ นายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
วุฒิการศึกษา กศ.ม (บริหารการศึกษา)
- 5) นายไพรัช ไชยสมคุณ ทนายความชั้น 1 วุฒิการศึกษา น.บ., กศ.ม.
(บริหารการศึกษา)

ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแสดง ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	จำนวนข้อ	จำนวนข้อที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (80 %)
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม	5	5
ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพและลักษณะ ปัญหาของการจัดทำงบประมาณ รายจ่าย	65	65

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นให้ปรับปรุงข้อคำถามบางข้อที่มีความซ้ำซ้อนกันมารวมเป็นข้อเดียวกัน บางคำถามที่ไม่ตรงกับประเด็นที่ต้องการถาม ได้มีการแก้ไขใหม่ จากนั้นผู้วิจัยจึงคัดเลือกให้เหลือเฉพาะข้อที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80 และปรับปรุงแบบสอบถามใหม่ ตามข้อเสนอแนะแล้วนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน นำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้การทดสอบ-t ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยเทคนิค 25 % ได้แบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยอำนาจจำแนกมีค่า อยู่ระหว่าง 8.79 (ข้อ 46 และ 47) ถึง 53.90 (ข้อ 51 และ 52) ที่ระดับ

นัยสำคัญ 0.05 จากนั้นคัดเลือกให้เหลือ 50 ซึ่จนได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จากนั้นนำฉบับ
สอบถามที่ได้ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณขององค์การ
บริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน (ที่ไม่ใช่กลุ่มเดิม) นำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89

2.5 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร ที่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่กำหนดไว้
จำนวน 74 คน

3. ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2. เก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามจำนวน 74 ชุด โดยนำแบบสอบถามไป
ให้ประชากรที่ได้กำหนดไว้ จำนวน 74 คนตอบ พร้อมเก็บแบบสอบถามคืน โดยใช้เวลาในการ
เก็บรวบรวมแบบสอบถาม 20 วัน และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาแยกวิเคราะห์ตาม
จุดประสงค์ของการวิจัย

2.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเก็บรวบรวมข้อมูลโดย
การสัมภาษณ์ผู้รู้หลัก เลือกจากประชากรกลุ่มเดียวกันกับในข้อ 1) จำนวน 20 คน ใช้เวลาสัมภาษณ์
ประมาณ 30 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์และแจกแจงความถี่ โดยสถิติพื้นฐาน สำหรับข้อมูลทั่วไป
วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับระดับ

ปัญหาในการจัดหางบประมาณกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ระดับปัญหาดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535: 99-100)

ไม่มีปัญหาอย่างยิ่ง	ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50
ไม่มีปัญหา	ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50
แฉะแฉะใจ	ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50
มีปัญหา	ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50
มีปัญหาดอย่างยิ่ง	ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage) คำนวณได้จากสูตรต่อไปนี้

$$\frac{f}{N} P = \quad \times 100$$

P	แทน	ค่าร้อยละ
f	แทน	ความถี่ของค่าที่ต้องการหาค่าร้อยละ
N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณได้จากสูตรต่อไปนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^N X_i}{N}$$

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
-----------	-----	------------------

$\sum_{i=1}^N X_i$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด N ค่า
--------------------	-----	----------------------------

N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด
---	-----	--------------------

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณได้จากสูตรต่อไปนี้

$$SD. = \sqrt{\frac{N \sum_{i=1}^N X_i^2 - \left(\sum_{i=1}^N X_i \right)^2}{N(N-1)}}$$

S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X_i	แทน	ค่าของคะแนนตัวที่ i
N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถาม ใช้การทดสอบ -t (ประภาศรี สุทะลา. 2544 :31) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ทำได้โดยแบ่งผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็นกลุ่มที่มีคะแนนรวมของคำตอบมาก กับกลุ่มที่มีคะแนนรวมของคำตอบน้อย โดยให้เทคนิค 25 % คำนวณ t ได้จากสูตรต่อไปนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

t	แทน	คะแนนการที่สอบ-1
$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
N_H	แทน	จำนวนตัวอย่างของกลุ่มสูง
N_L	แทน	จำนวนตัวอย่างของกลุ่มต่ำ

2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability: α) ของแบบสอบถามหาได้โดยวิธีของครอนบาช
คำนวณได้จากสูตรต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535: 99)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum_{i=1}^N S_i^2}{S_t^2} \right]$$

α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\sum_{i=1}^N S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม